

# АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

Вінницький національний технічний університет

## *Анотація*

*У роботі досліджуються сучасні проблеми розвитку соціального партнерства в Україні. Розглянуто значення соціального партнерства у сфері соціально-трудових відносин та його роль у взаємодії між державою, роботодавцями і працівниками. Визначено основні труднощі, що виникають у процесі соціального діалогу, зокрема недостатній рівень співпраці між сторонами, недосконалість нормативно-правової бази та низьку ефективність діяльності профспілкових організацій. Проаналізовано можливі шляхи вдосконалення соціального партнерства в Україні та підвищення його ролі у забезпеченні соціальної стабільності.*

**Ключові слова:** соціальне партнерство, соціальний діалог, трудові відносини, роботодавці, працівники, профспілки, держава

## *Abstract*

*The paper explores the current problems of the development of social partnership in Ukraine. The importance of social partnership in the sphere of social and labor relations and its role in interaction between the state, employers and employees are considered. The main difficulties arising in the process of social dialogue are identified, in particular, the insufficient level of cooperation between the parties, the imperfection of the regulatory framework and the low efficiency of trade union organizations. Possible ways to improve social partnership in Ukraine and increase its role in ensuring social stability are analyzed.*

**Keywords:** social partnership, social dialogue, labor relations, employers, employees, trade unions, the state.

## **Вступ**

У сучасних умовах розвитку економіки важливе значення має ефективна взаємодія між державою, роботодавцями та працівниками. Така взаємодія здійснюється через систему соціального партнерства, яка спрямована на узгодження інтересів сторін та запобігання соціальним конфліктам. В Україні соціальне партнерство ще не досягло достатнього рівня розвитку. Незважаючи на наявність законів, що регулюють соціально-трудові відносини, на практиці виникає багато проблем. Часто співпраця між сторонами має формальний характер, а прийняті рішення не завжди виконуються. Метою роботи є дослідження сучасного стану соціального партнерства в Україні, визначення основних проблем його розвитку та пошук можливих шляхів їх вирішення.

## **Результати дослідження**

Соціальне партнерство є складним і багатогранним явищем, яке має як позитивні, так і негативні наслідки для стабільності України.

Ось кілька ключових аспектів:

-Економічні фактори: Україна стикається з викликами нерівномірного розподілу доходів та низької інвестиційної привабливості. Ефективний діалог між бізнесом та профспілками може сприяти встановленню справедливої заробітної плати та підвищенню продуктивності праці.

-Соціальні аспекти: Розвиток партнерства впливає на рівень соціальної напруги. З одного боку, консолідація зусиль сторін сприяє захисту прав працівників, але з іншого — слабкість профспілкового руху в деяких галузях гальмує цей процес.

-Політичні та правові аспекти: Регулювання соціального діалогу потребує належної уваги з боку влади. Потрібні ефективні механізми виконання колективних договорів та адаптація національного права до європейських норм.

-Культурний обмін: Міжнародний досвід соціального партнерства допомагає українським інституціям впроваджувати кращі практики медіації та ведення переговорів, що розширює горизонти вітчизняного менеджменту.

З початком масштабних трансформацій в Україні спостерігається динамічне зростання ролі соціального діалогу. За даними експертних моніторингів 2023 року, рівень охоплення колективно-договірним регулюванням у державному секторі залишається стабільно високим, проте приватний сектор потребує додаткових стимулів.[1] Ефективне партнерство має суттєвий вплив на країну, забезпечуючи баланс інтересів.

Економічні наслідки:

-Узгодження інтересів: Досягнення консенсусу щодо рівня оплати праці та податкового навантаження стимулює сталий розвиток бізнесу.

-Зниження кількості трудових конфліктів: Превентивні заходи в межах партнерства зменшують витрати підприємств.

-Залучення інвестицій: Соціальна стабільність є позитивним сигналом для міжнародних інвесторів.

Соціальні наслідки:

-Захист вразливих груп: Соціальне партнерство забезпечує включення питань соціального захисту до порядку денного.

-Зміна демографічної поведінки: Впевненість у трудовому майбутньому сприяє закріпленню молоді на вітчизняному ринку праці.

Політичні наслідки:

-Євроінтеграція: Розвиток соціального діалогу є обов'язковою умовою інтеграції України до Європейського Союзу.

-Демократизація суспільства: Залучення громадських організацій та профспілок зміцнює демократичні інститути.

Держава відіграє важливу роль у регулюванні та стимулюванні партнерських процесів. Державна політика у сфері соціального діалогу здійснюється за такими напрямками:

1. Здійснення ефективного державного регулювання соціального партнерства;
2. Забезпечення соціального та правового захисту сторін діалогу;
3. Здійснення співробітництва з міжнародними та громадськими об'єднаннями;
4. Здійснення заходів із запобігання монополізації інтересів однією зі сторін;
5. Створення умов для розвитку незалежних професійних спілок;
6. Посилення інституційної спроможності органів соціального діалогу;
7. Проведення науково-дослідної та інформаційно-роз'яснювальної діяльності;
8. Удосконалення системи збирання та оброблення статистичної інформації;
9. Сприяння задоволенню потреб сторін у професійній підготовці та навчанні;
10. Укладення міжнародних договорів з питань гармонізації трудових стандартів.[2]

## Висновки

У результаті проведеного дослідження можна зробити висновок, що соціальне партнерство є необхідною умовою стабільного розвитку держави та важливим механізмом регулювання соціально-трудових відносин. Воно забезпечує узгодження інтересів працівників, роботодавців і держави та сприяє зменшенню соціальних конфліктів. Встановлено, що для ефективного розвитку соціального партнерства необхідно вдосконалювати нормативно-правову базу, підвищувати відповідальність

сторін за виконання домовленостей, розвивати колективні переговори та посилювати роль держави як гаранта дотримання прав усіх учасників соціального діалогу.

## СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Національна тристороння соціально-економічна рада [Електронний ресурс] // <http://ntser.gov.ua/>
2. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2011, № 28, С.255 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2862-17>

**Панченко Арсеній Валентинович** – студент групи 2МР-23Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : [Wetrin.school@gmail.com](mailto:Wetrin.school@gmail.com)

Науковий керівник: **Кукель Галина Сергіївна** – канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : [kukel@vntu.edu.ua](mailto:kukel@vntu.edu.ua)

**Panchenko Arseniy V.** – Department Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : [Wetrin.school@gmail.com](mailto:Wetrin.school@gmail.com)

Supervisor: **Kukel Halyna S.** – Cand. Sc. (Econ), Associate Professor at the Department of management, marketing and economics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: [kukel@vntu.edu.ua](mailto:kukel@vntu.edu.ua)